

Timotiyoga «2»

Rosul Pawlus Timotiyoga yazoqan ikkinqi maktup

1-2 Məsih Əysada wədə kilinoqan hayatni elip berix üqün, Hudaning iradisi bilən Əysa Məsihning rosuli bolqan mənki Pawlustin səyümlük balam Timotiyoga salam: Huda'Atimizdin wə Rəbbimiz Məsih Əysadin sanga mehir-xəpkət, rəhimdillik wə hatirjəmlilik bolqay! □ ■ 3 Mən ata-bowilirimning izini besip sap wijdanim bilən hizmitini kiliwatqan Hudaqə təxəkkür eytimən, qünki keqə-kündüz dualirimda seni tohtawsiz əsləp turimən; ■ 4 kəz yaxliringni əsliginimdə, xadlikqə qəmüxüm üqün sən bilən yənə didarlixixqə kattik təlpünüp yürməktimən; 5 qünki seningdə bolqan sahtiliksiz etikad esimdin qikmaydu. Bu etikad əng awwal momang Loista, andin anang Ewnikidə bar bolqan, əmdi hazır səndimu bar ikən dəp hatirjəmdurmən.

6 Xuning üqün mən xuni kaytidin sanga əslitimənki, qollirimni uqangoqə koyuxum bilən səndə bolqan, Huda sanga təqdim qilqan

□ 1:1-2 «Əysa Məsihning rosuli bolqan mənki Pawlustin səyümlük balam Timotiyoga salam» — demisəkmü, Timotiy Pawlusning «rohiy jəhəttə» oqli idi. ■ 1:1-2 Gal. 1:3; 1Tim. 1:2; 1Pet. 1:2. ■ 1:3 Ros. 22:3; Rim. 1:9; 1Tes. 1:2; 3:10.

iltipatni kaytidin yalkunlitip jari kilōin. □ ■
 7 Qūnki Huda bizgə kōrkunqaklikning rohinini
 əməs, bəlki bizgə kūq-kudrətning, mehri-
 muhəbbətning wə salmaklikning Rohini təkdīm
 kildi. ■ 8 Xunga Rəbbimiz həkkidiki həwər-
 guwahliktin, yaki Uning məhbusi bolōan
 məndin nomus kılma. Əksiqə, Hudaning kūq-
 kudriti bilən hux həwərnı jakarlıx yolidiki
 harlik-muxəkkətni öz həssəng boyiqə ortak
 tartkın; □ ■ 9 Huda bizni öz əməllirimizgə
 əsasən əməs, bəlki öz muddiasi wə mehır-
 xəpkitigə əsasən kutkuzup, pak-mukəddəs
 qakirikı bilən qakirdi; Uning bu mehır-
 xəpkiti həmmə dəwr-zamanlardin ilgirila

□ **1:6 «kōllirimni uqangoğa kōyojinim bilən səndə bolōan, Huda sanga təkdīm kilōan iltipat»** — iximizki, bu dəl 1-həttə («1Tim.» 4:14-15) tilōa elinōan rohiy iltipattin baxka ix əməs. «Koxumqə sēz»imiznımu kōrūng. ■ **1:6** Ros. 6:6; 8:17; 13:3; 19:6; 1Tim. 4:14; 5:22. ■ **1:7** Rim. 8:15.

□ **1:8 «Xunga Rəbbimiz həkkidiki həwər-guwahliktin, yaki uning məhbusi bolōan məndin nomus kılma»** — Pawlus bu məktupni yazoqanda Rimdiki zindanda yatatti. Xūbhısizki, rimliklar Pawlusni «bizning məhbusimiz» dəp oylaytti — ləkin Pawlus ixka baxkiqə qaraytti. Rimliklarning uni koloğa elip türmigə taxliqini Hudaning iradisi bolup, xu ix bilən «yat əlliklər»din bolōan ixəngüqilərnıng kəp payda kəridioqanlıqioğa Pawlusning kəzi yətkən; xuning bilən u «Mən Rəbning məhbusi» dəydu. **«hux həwərnı jakarlıx yolidiki harlik-muxəkkətni öz həssəng boyiqə ortak tartkın»** — grek tilida bəlkim «öz həssəng boyiqə **birgə** tartkın» dēgən mənini bildürüxi mumkin. Dəmək, hər dəwrde etikədqilar tartixka tegixlik okubət-muxəkkət bar; Timotiynıng Pawlus (wə baxka etikədqilar) bilən birgə məlum dərıjıdə «öz həssisi boyiqə» okubət-muxəkkət tartixioğa toqra kelidu. ■ **1:8** Ros. 21:33; Rim.1:16; Əf. 3:1; 4:1; Kol. 4:18; Flm. 1:1, 9, 13.

Məsih Əysada bizgə beoʻxlanoqandur; ■
10 lekin bu mehir-xəpkət Kutkuzoquqimiz Əysa
Məsihning kelixi bilən hazır ayan boldi; U
ölümni bikar kiliwetip, hux həwər arkilik
hayatlik wə qirimaslikni yoruklukta ayan
kildi. ■ 11 Mən bolsam əllərgə bu hux
həwəning jakarqisi, rosuli wə təlim bərgüqisi
bolup təyinləngən. □ ■ 12 Mən xu səwəbtin
hazirki bu harlik-muxəkkətlərnı tartmaqtimən.
Lekin buningdin nomus kilmaymən; qünki
mən kimgə etikad kiləjanlikimni bilimən
həmdə Uning manga tapxuroqan amanitini xu
küngiqə sakliyalaydioqanlikioqə qadir ikənlikigə
ixəndürüldum. □ 13 Məndin anglioqan saqlam
təlim səzlirining nəmunilik bir üzündisini
saklap, Məsih Əysada boləjan muhəbbət wə
etikad bilən qing tutkin; ■ 14 bizdə makanlaxkan

■ 1:9 Əf. 1:3; Tit. 3:4, 5, 6. ■ 1:10 Yəx. 25:8; Rim.
16:25; Əf. 1:9; 3:9; Kol. 1:26; Tit. 1:2; Ibr. 2:14; 1Pet. 1:20.

□ 1:11 «Mən bolsam əllərgə bu hux həwəning jakarqisi,
rosuli wə təlim bərgüqisi bolup təyinləngən» — «əllər»
bolsa «yat əlliklər», «Yəhudi əməslər». ■ 1:11 Ros. 9:15;
13:2; 22:21; Gal. 1:15; 2:8; Əf. 3:8; 1Tim. 2:7. □ 1:12

«... həmdə Uning manga tapxuroqan amanitini xu küngiqə
sakliyalaydioqanlikioqə qadir ikənlikigə ixəndürüldum»
— «manga tapxuruloqan amanət» bizningqə Huda Pawluska
jamaətnı dəp tapxuroqan nuroqunlioqan kimmətlik wəhiylərnı
kərsitidu. «Qoxumqə səz»imizni kəring. «Xu kün» — Əysa
dunyaqə qaytidioqan künnı kərsitidu. Pawlusning kəzqarixida
pəkət birlə kün muhimdur, u daim u künnı nəzərdə tutup
uni «xu kün» dəydu. Uxbu ayətning ahirki jümlisini «həmdə
mening Hudaqə amanət kiləjanlirimni Rəbbimiz qayta kəlgən
küngiqə («xu küngiqə») qokum qoqdaydioqanlikioqə ixininən»
dəp qüxinixkimu bolidu. ■ 1:13 2Tim. 3:14.

Mukəddəs Rohқа tayinip sanga tapxuruloqan xu güzəl amanətni sakla.□

¹⁵ Sən bilginingdək, Asiya əlkisidiki *etikaqılarning* həmmisi *degüdək* məndin yüz əridi. Ularning arisida Figelus və Hermogenesmu bar. □ ■ ¹⁶ Rəb Onesiforning ailisidikilirigə rəhim-xəpkət kərsətkəy. Qünki u mening məhbəs boləqanlığımdin heq nomus kilməy kəp kətim meni yoklap səyündürdi. □ ■ ¹⁷ U Rim xəhirigə kəlginidə meni tapkuqə kəp izdəp awarə boluptu. ¹⁸ Rəb xu künidə uni Əzidin rəhim-xəpkətkə muyəssər kıləyay; uning Əfəsus xəhiridə mənə kərsətkən hizmətlirining kənqilik ikənlikini obdan

□ **1:14 «bizdə imkanlaxqan Mukəddəs Rohқа tayinip sanga tapxuruloqan xu güzəl amanətni sakla»** — yukirida 12-ayəttiki izahatta eytkinimizdək, «sanga tapxuruloqan güzəl amanət» Mukəddəs Roh jamaətkə yətküzməqci boləqan, Huda Əzining nijatlık pıllanı və jamaət toqruluk vəhiy kılınəqan nuroqunlıqan kimmətlik həkikətlərnı kərsitidu. □ **1:15 «Asiya əlkisidiki etikaqılarning həmmisi degüdək məndin yüz əridi»** — bu yərdiki «Asiya əlkisi» hazırkı Türkiyəning qərbiy kışmini kərsitidu. «Asiya əlkisidiki etikaqılər» xu yərdə turuwatqan etikaqılərni kərsitidu; bəzi alimlər bu səzni pəkət Rim xəhiridə turəqan, əslidə zindanda yatqan Pawlusқа mədət berimiz dəp wadə bərgən Asiya əlkisidin kəlgən bəzi kərindaxlərni kərsitidu, dəp kəraydu. Grek tilida «Asiya əlkisidə («əlkisidin» əməs) boləqanlarning həmmisi məndin yüz əridi» deyilgəqkə, biz undək kərimaymız. Bu muhım wəqə toqruluk «koxumqə sez»imizni kərəng. ■ **1:15** Ros. 19:10. □ **1:16 «u mening məhbəs boləqanlığımdin heq nomus kilməy kəp kətim meni yoklap səyündürdi»** — «məhbəs boləqanlığımdin» grek tilida «mening zənjir-kixənlimdin...» degən səzlər bilən ipadilidı. ■ **1:16** 2Tim. 4:19.

bilisən.□

2

Muxəkkətkə qarimay Rəbning hizmitidə bolux

¹ Xunga əy oqlum, sən Məsih Əysada bolqan mehir-xəpkətkə tayinip küqlük bol; ² wə sən kəp guwahqilar aldida məndin angliqanliringni həm ixənqlik həmdə baxkilaroqimu təlim berələydioqan adəmlərgə amanət kılqin.□ ■

³ Əysa Məsihning yahxi jəngqisi bolux süpitidə, harlik-muxəkkətni öz həssəng boyiqə ortak tartqin.□ ⁴ Jəngqi bolqan kixi özini

□ **1:18 «Rəb xu künidə uni Əzidin rəhim-xəpkətkə muyəssər kılqay»** — «xu küni» Əysa dunyaqə kaytidioqan künni kərsitidu. 12-ayəttiki izahatni kəring. □ **2:2 «... sən kəp guwahqilar aldida məndin angliqanliringni həm ixənqlik həmdə baxkilaroqimu təlim berələydioqan adəmlərgə amanət kılqin»** — nemixkə Pawlus «kəp guwahqilar aldida məndin angliqanliring» dəydu? Bu «guwahqilar»ning nemə əhmiyiti bar? Oyliximizqə: (1) gərqə etikadta kəp «qongkur sirlar» bolsimu, bu sirlarning həmmisi tooqruluk İnildin enik kərgili bolidu; həkikiy etikadta həqkəndə «məpiy təlim»lər wə «az sandiki alahidə adəmlərgə wəhiy kılinoqan» təlimlər yoktur; (2) muxu etikadqi guwahqilar Pawlus wə baxkə rosullarning təlimlirining birhil ikənlikigə ispat berələytti. ■ **2:2 Tit. 1:5.** □ **2:3 «Əysa Məsihning yahxi jəngqisi bolux süpitidə, harlik-muxəkkətni öz həssəng boyiqə ortak tartqin»** — (1:8də eytiləndək) «öz həssəng boyiqə tartqin» — grek tilida «öz həssəng boyiqə birgə tartqin». Demək, hər dəwrdə etikadqilar tartixkə tegixlik harlik-muxəkkət bar; Timotiyning Pawlus (wə baxki etikadqilar) bilən birgə məlum dərjide harlik-muxəkkət tartixioqə tooqra kelidu.

əskərlikkə tizimliqan sərdarini razi qiliş üqün adəttiki turmux ixlirini əzigə hələk kiliwalmasliki kerək. ■ 5 Musabikigə katnaxkan tənəhəriktəqimu musabikə kaidilirigə riayə kilmisa, qəlibə tajiqa erixəlməydu. □ 6 Əjir singdürgən dehqan həsulidin birinqi bolup bəhrimən boluxi tegixliktur. ■ 7 Bu sölirim üstidə yahxi oyla, xuning bilən Rəb sanga həmmə ixta yorutidu.

8 Sən Dawutning nəslı bolqan, ölumdin tirilgən Əysa Məsihni mən yətküzüwatqan hux həwər boyiqə esingdə qing tut. □ 9 Bu hux həwərni dəp kəp harliq-muxəkkət qekip, həttə jinayətqi hesablinip kixənlinip yatimən. Həlbuki, Huda-ning söz-kalami heq kixənlənməydu! ■ 10 Əmdi mən dəl xu səwəbtin, Huda tal-liqan bəndilərnin Məsih Əysada bolqan ni-jatka mənnggülik xan-xərəp bilən erixixi üqün həmmə ixka bərdaxliq berimən.

11 Təwəndiki bu sözlər ixənqliktur: —

«Uning bilən billə əlgənikənmiz,

■ 2:4 1Kor. 9:25. □ 2:5 «Musabikigə katnaxkan tənəhəriktəqimu musabikə kaidilirigə riayə kilmisa, qəlibə tajiqa erixəlməydu» — «musabikə kaidiliri»: — kona zamanlarda bu «kaidilər» həm musabikənin özini wə musabikigə bolqan təyyarlıq-tərbiiylərlənimu baxquratti. ■ 2:6 1Kor. 9:10. □ 2:8 «Dawutning nəslı bolqan, ölumdin tirilgən Əysa Məsih» — «Dawut» bolsa Dawut padixah-pəyoqəmbər, əlwəttə. «sən Dawutning nəslı bolqan, ölumdin tirilgən Əysa Məsihni mən yətküzüwatqan hux həwər boyiqə esingdə qing tut» — bu muhim ayət toqruluk «qoxumqə sez»imizni kərüng. ■ 2:9 Əf. 3:1,13; 4:1; Fil. 1:7; Kol. 1:24; 4:3,18; 2Tim. 1:8.

Uning bilən həyatda billə yaxaymiz. □ ■

¹² Kiyinqiliklərə bərdaxlik bərsək,

Uning bilən billə həküm sürimiz.

Biz uningdin tansak,

Umu bizdin tanidu. ■

¹³ Biz Uningə sadakətsizlik kilsakmu, U yənla sadakətlikdur;

Qünki U Özidin heq tanalmaydu». □ ■

Hudani hursən kildioğan hizmətkar

¹⁴ Bu ixlarni dawamlıq *kerindaxlarning* səmigə selip, ularni Rəb aldida bımənə sözlər üstidə talax-tartix kılmaslikni əstaydillik bilən ağahlandıroqin. Bundak talax-tartixlarning heqkandak paydisi bolmayla qalmay, bəlki angliouqılarni nabut kildidu. ¹⁵ Usta tikimqi rəhtni toqra piqkandək həkikət sözini durus qüxəndürüp, özüngni Huda aldida təstiklanıqudək, yərgə qarap qalmaydioğan mahir bir hizmətkar kılıp kərsitixkə intilip kəngül koyıqin; ¹⁶ lekin iplas, kuruk gəplərdin neri tur. Qünki bundak gəplərnı kılıouqılar

□ **2:11** «Uning bilən billə ölgənıkənmiz, Uning bilən həyatda billə yaxaymiz...» — «Uning bilən» değenlik Məsih bilən, əlwəttə. ■ **2:11** Rim. 6:8. ■ **2:12** Mat. 10:33; Mar. 8:38; Lükə 9:26; 12:9; Rim. 8:17; 2Kor. 4:10; Fil. 3:10; 1Pet. 4:13. □ **2:13** «Biz Uningə sadakətsizlik kilsakmu, U yənla sadakətlikdur; qünki U Özidin heq tanalmaydu» — «qünki U Özidin heq tanalmaydu» yaki «qünki U qokum Özining sözidə turmay qalmaydu». Bu muhim söz toqruluk «koxumqə söz»imizni kəring. ■ **2:13** Qəl. 23:19; Rim. 3:3; 9:6.

bəribir tehimu ihlassizlikka qəməp ketidu. □ ■
 17 Muxundaqlarning gəpliri huddi mərəzdək tezla yamrap ketidu. Himeneyus wə Filetoslar mana xundaqlarning iqidiki ikkisidir; □ 18 ular həkikəttin qətnəp, əlgənlərnin tirilixi degən bu ix allıqan yüz berip boldi, dəydu, xundaqla bəzilərnin etikadını oqlitidu. □

19 Həlbuki, Hudaning məzmut uli qing turmakta. Uning üstigə məhür bilən: «Rəb Əzigə təwə bolqanlarni tonuydu» wə «Rəbning mubarak namini ləwzigə alidıqlanlarning həmmisi rəzilliktin kəl üzsün»

□ 2:16 «bundak gəplərnı kılquqılər bəribir tehimu ihlassizlikka qəməp ketidu» — «bundak (kixilər)... tehimu ihlassizlikka qəməp ketidu» grek tilida «bundak (kixilər)... tehimu ihlassizlikka aləqə basturidu» degən kinayilik, həjwiyl səzlər bilən ipadilinidu. ■ 2:16 1Tim. 1:4; 4:7; 6:20; Tit. 1:14; 3:9. □ 2:17 «muxundaqlarning gəpliri huddi mərəzdək tezla yamrap ketidu» — «yamrap ketidu» grek tilida «ot-qəplərnı yəp ketidu» dəp ipadilinidu. Rosul Pawlus xu səzi bilən: Bularning gəpliri «Hudaning qoyliri» bolqan etikadiqlər istimal kılxi kerək bolqan «ozuq»ni, yəni «saqlam təlim»ni yokkə qikiridu, dəp puritidu. □ 2:18 «ular həkikəttin qətnəp...» — grek tilida: «ular həkikətni nixan kılmay (qətnəp ketip)....». «əlgənlərnin tirilixi degən bu ix allıqan yüz berip boldi» — bu bid'ət təlimning mənisi bəlkim təwəndiki ikki hıl hata qaraxning biri boluxi kerək: — (1) «adəmlər Əysa Məsihkə etikad kılqanda, Uning Rohi allıqan Əysa Məsih bilən billə əlup tirilidu (bu gəp muxu yərgiqə həkikət, əlwəttə). Əmdi tirilix pəkət xu rohiy jəhəttə bolup, kəlgüsidə tən jəhəttə bolmaydu», yaki: (2) «biz Əysa Məsihgə ixəngənlərdə suqla wə Rohkə qəməldürülgəndin keyin bizning «tirilgən tən»imiz bar bolidu. Xunga həzirki tenimiz kəsəl bolmaydu, həq əlməydu».

dəp möhürləngəndur. □ ■ 20 Bay-bayaxat adəmnıng  yid  p k t altun w  k m x  aqa- uqılarla  m s, ya aq, sapal  aqılarmu bolidu.  aqa- uqılarning b ziliri  tiwarlinidu, b ziliri p s k r lidu. ■ 21  g r bir kixi  zini undaqlarning kiridin tazilap haliy  ilsa, u mu  dd s  ilino an, hojayinimizoga yaraydio an  aqid k, h rkanda  g z l ixlaro a t yyar bolidu.□

22 Xunglax a, yaxlikning arzu-h w sliridin  z ngni  aquro in, pak   lb bil n R bg  nida  iloquqi bil n bill  h   aniylik, ix n - tik d, mehir-mu  bb t w  ting-hatirj mlikni  ooqlixip izd . ■ 23 Lekin  hmikan , bilimsizliktin  ik an talax-tartixlaroga arilixixni r t  il,   nki bunda  ixlarning jed l teriydio anlikini bilis n. ■

24  mdilik  R bning  uli jed ll xm sliki, b lki h mm  kixil rg  mulayim-mehriban, t lim berixk  mahir, s wr-tak tlik boluxi ker k; ■

25 xuning bil n  z- zig   arxi bolo anlaroga u Huda b lkim ularoga h  ik tni tonup yetixig  towa  ilidio an   lbni ber r d p,

□ 2:19 « albuki, Hudaning m zmur uli  ing turmakta. Uning  stige m  r bil n: «R b  zig  t w  bolo anlarni tonuydu» w  «R bning mubarak namini l wzig  alidio anlarning h mmisi r zilliktin  ol  zsun» d p m  rl ng ndur» — bu mu im ay t to ruluk « oxum a sez»imizni k r ng. ■ 2:19 Q l. 16:5; Y . 10:14. ■ 2:20 Rim. 9:21. □ 2:21 « g r bir kixi  zini undaqlarning kiridin tazilap haliy  ilsa, u mu  dd s  ilino an, hojayinimizoga yaraydio an  aqid k, h rkanda  g z l ixlaro a t yyar bolidu» — «hojayinimiz»: — Igimiz,  lw tt . Bu mu im ay t to ruluk « oxum a sez»imizni k r ng. ■ 2:22 1Tim. 6:11. ■ 2:23 1Tim. 1:4; 6:4; Tit. 3:9. ■ 2:24 1Tim. 3:2.

məmin-mulayimlik bilən nəsihət kılsun; □ ■
 26 bundak bolqanda ular uykusini eqip, əzlrini
 öz muddiasioğa əməl kılixğa tutqun kıloğan
 Iblisning tuzikidin kutulalaydu.□

3

Ahir zaman

¹ Əmma xunimu bilginki, ahir zamanlarda eqir
 künlər bolidu.□ ■ ² U qaoqdiki insanlar ezinila
 oylaydioğan, pulpərəs, mənəmənqi, həkawur,
 kupurluq kilidioğan, ata-anisining sözini
 tingximaydioğan, tuzkor, iplas, ³ köyümsiz,
 kəqürümsiz, təhməthor, ezini tutalmaydioğan,
 wəhxiy, həyr-sahawətlikkə düxmən, ⁴ satqun,
 təlwə, xəhrətpərəs, huzur-əhalawətni Hudadin

□ 2:25 «...xuning bilən öz-əzigə qarxi bolqanlaroğa
 u Huda bəlkim ularoğa həkikətni tonup yetixigə towa
 kilidioğan kəlbni berər dəp, məmin-mulayimlik bilən
 nəsihət kılsun» — «öz-əzigə qarxi bolqanlaroğa» degən
 ibarə okurmənlərgə oqəlitə tuyuloqini bilən, grek tilida xundak
 ipadilinidu. Demək, həkikətni jakarliquqioğa qarxi qiksa,
 əməliyəttə u Huda əzigə kılməqqi bolqan yaxxilikdən məhrum
 bolup, öz-əzigə qarxi qikqan bolidu. «Pənd.» 8:36 kərüng.
 ■ 2:25 Pənd. 8:36; 9:12; 11:17; Gal. 6:1. □ 2:26 «bundak
 bolqanda ular uykusini eqip, əzlrini öz muddiasioğa əməl
 kılixğa tutqun kıloğan Iblisning tuzikidin kutulalaydu» —
 baxqə birhil təjimisı: «bundak bolqanda ular uykusini eqip,
 əzlrini tutqun kıloğan Iblisning tuzikidin (Hudaning) iradisigə
 əməl kılixğa kutulalaydu». □ 3:1 «Əmma xunimu bilginki,
 ahir zamanlarda eqir künlər bolidu» — «eqir künlər» grek
 tilida yənə «həterlik künlər»nimu bildüridu. ■ 3:1 1Tim. 4:1;
 2Pet. 2:3; Yəh. 18.

yahxi keridioqan, ⁵ sirtki qiyapəttə ihlasmən boluwelip, əməliyəttə ihlasmənlikning qudritini inkar kilidioqan bolidu. Bundaklardin yirak tur. ■ ⁶ Qünki ularning arisidiki bəzilər öymü-öy sokunup kirip, gunahlar bilən besiloqan, hərhil xəhwət-həwəslərnin quli bolup qaloqan nadan ayallarni azdurup əzigə əsir kilidu. ■ ⁷ Bundak ayallar daim təlim alsimu, hərgiz həkikətni tonup yetəlməydu. ⁸ Əmdi Yannis bilən Yambris Musa pəyoqəmbərgə kəndək qarxi qikqan bolsa, bu *azduruquqilarmu* həkikətkə xundək qarxi qikidu. Ular zəhin-kəngülliri qirigən, etikəd jəhəttə daxkal dəp ispatlanoqan kixilərdur. ■ ⁹ Ləkin əmdi ular bu yolda aləqə ilgililiyəlməydu; qünki *Yannis bilən Yambrisning* həmakətləki oquq kərüngəndək, bularningmu həmmigə kərünüdu.

□ 3:5 «...sirtki qiyapəttə ihlasmən boluwelip, əməliyəttə ihlasmənlikning qudritini inkar kilidioqan bolidu. Bundaklardin yirak tur» — 1-5-ayətlər toquruluq «koxumqə sez»imizdə kişiqə tohtilimiz. ■ 3:5 Mat. 18:17; Rim. 16:17; 2Tes. 3:6; Tit. 3:10; 2Yuhə. 10. □ 3:6 «hərhil xəhwət-həwəslərnin quli bolup qaloqan nadan ayallar...» — yaki «hərhil xəhwət-həwəslərnin quli bolup qaloqan əjiz ayallar...». ■ 3:6 Mat. 23:14; Tit. 1:11. □ 3:8 «Əmdi Yannis bilən Yambris Musa pəyoqəmbərgə kəndək qarxi qikqan bolsa, bu *azduruquqilarmu* həkikətkə xundək qarxi qikidu» — «Mis.» 7:11, 22, 8:7, 18ni kərüng. Israillər Misirdin qikixtin burun, Misir padixəhining şəhərgərliri Musa pəyoqəmbərgə qarxi turoqan. Ularning isimliri (Yannis bilən Yambris) Təwratta deyilgən əməs, bəlkə Yəhudiylarning bəxkə tarixiy kitablrıda tēpilidu. ■ 3:8 Mis. 7:11.

Pawlusning wasiyatliri; o'g'ang'nliringda dawamlıq mango'in

10-11 Lekin sən bolsang mening t'elimim, y'ur'ux-turuxum, m'aks'et-iradilirim, ix'eq-etikadim, s'aw'r-tak'itim, meh'ir-muh'ebbitim, q'idamlikim, m'en uq'ri'q'an ziyank'axliklar w'e azab-okub'etl'erg'e, j'umlidin Antakya, Koniya w'e Listra x'eh'ar'lidir'e y'uz b'erg'enl'erg'e tolimu k'eng'ul b'el'up k'alding, xundakla m'en b'erdaxlik b'erg'en xunq'e ziyank'axlikl'erdin toluk h'awiring bar; R'eb ularning h'emmisiyin meni kutkuzdi. □ ■ 12 D'arw'ek'e, M'asih 'Oysada ihlasm'en h'ayat k'eq'ur'uxk'e irad'e tiklig'enl'arning h'emmisi ziyank'axlikk'e uqraydu. ■ 13 Lekin r'ezil ad'aml'ar w'e ezitku-kazzaplar b'aribir baxkilarnimu aldap, o'zimu aldinip, bar'qanseri as'abiyl'ixidu. 14 Lekin s'en bolsang, o'g'ang'en w'e toluk ix'end'ur'ulg'en h'ekik'etl'erd'e qing tur; q'unki bularni kimdin o'g'ang'enlikingni bilisen, □ 15 h'emd'e balilik q'aoql'iringdin tartipla muk'edd'as

□ 3:10-11 «j'umlidin Antakya, Koniya w'e Listra x'eh'ar'lidir'e y'uz b'erg'enl'erg'e tolimu k'eng'ul b'el'up k'alding...» — «Antakya, Koniya w'e Listra x'eh'ar'lidir'e y'uz b'erg'enl'ar»: — bu bir-birig'e yek'in uq yurtta bol'q'an w'ek'el'ar to'q'ruluk m'elumatlar «Ros.» 13-14-babta tepilidu. Timotiy o'zi Listralik idi; Pawlus duq k'alg'en bu ziyank'axliklar Timotiyning M'asihg'e etikad kilixio'q'a t'asir kil'q'an boluxi mumkin idi. ■ 3:10-11 Z'eb. 34:19; Ros. 13:50; 14:19; 2Kor. 1:10 ■ 3:12 Mat. 16:24; Luka 24:26; Y'h. 17:14; Ros. 14:22; 1Tes. 3:3. □ 3:14 «q'unki bularni kimdin o'g'ang'enlikingni bilisen» — b'azi kona k'eq'urmil'erd'e «kiml'ar» d'ep deyilidu. Lekin bizningq'e «kim» d'ep ok'ux to'q'ra, q'unki Pawlus bu ay'etl'erd'e o'zining ulg'e bol'q'anlik'i to'q'ruluk k'ep sezlaydu. T'ew'endiki 15-ay'ette u baxqa kixil'ar (Timotiyning qong ana w'e anisi)ning t'asirini til'q'a alidu.

yazmilarni bilip kəlding; bularning sanga Məsih Əysaofa baqlanqan etiqad arkilik bolqan nijat toqruluk seni dana qilalaydiqanlikini bilisən. ¹⁶ Pütkül muqəddəs yazmilarning həmmisi Hudaning Rohining yolyoruk-ilhami bilən yeziloqan bolup, u təlim berix, tənbiq berix, hataliklarni tüzitix və kixiləni həqqaniyyət yoliqə baxlaxqə paydiliktur. □ ■ ¹⁷ Bular arkilik Hudaning adimi toluk qorallinip, barliq yahxi əməlləni qilixqə təyyar bolalaydu.

4

¹ Mən Huda həmdə tiriklər bilən ölükləni soraq qilixqə təyyar turidiqan Məsih Əysaning aldidə, xundakla Uning qayta ayan boluxi və Uning Öz padixahliqi bilən sanga xundak agah qilip tapilaymənki, ■ ² Hudaning söz-kalamini jakarla; wəqit-pursət yar bərsun-bərmisun, uningqə jiddiy qara. Toluk səwr-taqət və təlim-əqidə bilən nəsihət qiləqin,

□ **3:16 «Pütkül muqəddəs yazmilarning həmmisi Hudaning Rohining yolyoruk-ilhami bilən yeziloqan bolup...»** — grek tilidə «pütkül muqəddəs yazmilarning həmmisi» deqən ibarə yazmilardiki hər bir söz-ayətnin Hudadin kəlgənlikini təkitləydu. «Hudaning Rohining yolyoruk-ilhami bilən yeziloqan» grek tilidə «Huda nəpisi bilən kirgüzüp yeziloqan» deqən xəkildə ipadilinidu. Grek tilidə həm ibraniy tilidə «Roh» və «nəpəs» bir söz. ■ **3:16** 2Pet. 1:21. ■ **4:1** Rim. 1:9; 9:1; 2Kor. 1:23; 11:31; Gal. 1:20; Fil. 1:8; 1Tes. 2:5; 1Tim. 5:21; 6:13.

tənbih bərgin, rioʻbətətləndürgin. □ 3 Qünki xundak bir zaman keliduki, insanlar saqlam təlimni anglaxka qidimay, bəlki kulaklirioʻla hux yakidioʻlan soʻzlərni anglax üqün ətrapiʻoʻla öz xəhwət-həwəslirigə uyoqun təlim bərgüqilərni toplaydu. □ 4 Ular həkikətkə kulak salmay, əpsanilərni tingxaxka burmilinip ketidu. 5 Lekin sən hərəkəndə əhwalda oyoq tur, harlik-muxəkkətlərgə bərdaxlik bər, hux həwərqining wəzipisini orunda, tapxuruloʻlan hizmitingni hər tərəptin toluk ada qiləin. 6 Qünki özümgə kəlsəm, jenim kurbanlikning «xarab hədiyə»sidək təküliʻdioʻlan waqti yetip kəldi, mening bu dunyadin ketix waqtimmu yekınlasti. □ ■ 7 Güzəl kürəxni mən kilip boldum, yügürəx musabikisining mənzilini

□ 4:2 «**Hudaning soʻz-kalamini jakarla; waqit-pursət yar bərsun-bərmisun, uningə jiddiy kəra**» — «waqit-pursət yar bərsun-bərmisun» degənlikning mənisi, həklər Hudaning soʻzini qəbul qilsun qilmisun, ularəla yaxsun yakmisun Hudaning adimining wəzipisi haman amal kilip soʻz-kalamni ularəla yetküzüxtin ibarət. □ 4:3 «**... kulaklirioʻla hux yakidioʻlan soʻzlərni anglax üqün ətrapiʻoʻla öz xəhwət-həwəslirigə uyoqun təlim bərgüqilərni toplaydu**» — «kulaklirioʻla hux yakidioʻlan soʻzlərni anglax üqün» grek tilida «kulakliri qixxkan bolup,...» degən ibarə bilən ipadiliniʻdu. Bu ibarə: «ular hərdaim yengi nərsilərni angliʻoʻlaqka» degən baxka birhil qüxənqinimu beridu. □ 4:6 «**jenim kurbanlikning «xarab hədiyə»sidək təküliʻdioʻlan waqit yetip kəldi**» — Pawlus əzining hayatini Təwrat dəwridiki kurbanliklər üstigə təküliʻdioʻlan «xarab hədiyə»gə ohxitidu. Dikqət kilixka ərziyduki, uning yekın arida bolidioʻlan əlümini kurbanlikka əməs, pəkət bir «xarab hədiyə»gə ohxitidu, halas. Xübhəsizki, uning mənisi «uluq kurbanlik» əysa Məsihningkidur. ■ 4:6 2Pet. 1:14.

besip boldum, birdinbir etikaadni qing saqlap keldim. □ ⁸ Hazir həkkanliylikning *qəlibə* taji mən üqün saklinip turmakta. Uni, həkkanliy soraqçi boləqan Rəb xu künidə manga, xundakla yaləquz mangila əməs, Uning kelip ayan boluxiofa təlpünüp turoqanlarning həmmisigə in'am kəlip kiygüzidu. □ ■

Hususiy tapxuruklar; ahirkı səzlər

⁹ Imkanliyətning bariqə yenimofa tezdin yetip kəl. ¹⁰ Qünki Demas bu hazırkı dunyani tama kəloqanlıki üqün meni taxlap Tesalonika xəhirigə kətti. Kriskis Galatiya əl kisigə, Titus Dalmatiya əl kisigə kətti. ■ ¹¹ Yenimda yaləquz Luka qaldı. Markusni özüng bilən birgə elip kəl, qünki u hizmətlirimdə manga kəp əşkatidu. ■ ¹² Tikikusni bolsa Əfəsus xəhirigə əwətiwəttim. ■ ¹³ Kelixingdə Troas xəhiridə Karpusning yeniofa qaldurup qoyəqan yepinqam bilən kitablarni, bolupmu oram terə yazmilarni

□ **4:7 «Güzəl kürəxni mən kəlip boldum»** — «kürəx» (qattik elixix musabikisi, grek tilida «agon») degən səz tooqruluk «Timotiyofa (1)»diki (6:12 tooqruluk) «qoxumqə səz»imizni kərüng.

□ **4:8 «Uni, həkkanliy soraqçi boləqan Rəb xu künidə manga, xundakla yaləquz mangila əməs, Uning kelip ayan boluxiofa təlpünüp turoqanlarning həmmisigə in'am kəlip kiygüzidu»** — «xu küni» Rəbning qayta kelidioqan küni, əlwəttə.

■ **4:8** 1Kor. 9:25; 1Pet. 5:4. ■ **4:10** Kol. 4:14; Flm. 24.

■ **4:11** Ros. 15:37; Kol. 4:10,14; Flm. 24. ■ **4:12** Ros. 20:4; Kol. 4:7.

billə aloqə qəlgin. □ 14 Miskər Iskəndər mənə tola əskilik kildi. Rəb uningə qilmixlirioqə layiq yandurmay qəlmaydu. ■ 15 Sən həm uningdin həxyar bol; qünki u biz yətküzgən səzlimizgə kattik qərxilik kərsətti.

16 Tunji qətimlik soraqta mənə aqliniximoqə yərdəm kilidioqan həqkim qikmidi, həmmisi mənə taxlap kətti. Bu ix ularəqə həsəblanmioqay! □ 17 Ləkin Rəb mənə bilən billə turup, mən arkilik Injil jakari toluk kilinip, bu yərdiki barlik yat əlliklərdin boləqlərləning anglixi üqün mənə küqləndürdi; xuning bilən mən xirning əqzidin qutkuziwelindim. □

18 Rəb mənə barlik rəzil ixtin qutkuzup, ərxiki padixahlıqioqə səq yətküzidu! Xən-xəpəp Uningəqə əbədil'əbədgıqə mənəsup boləqay! Amin!

Ahırkı salam

□ 4:13 «kelixingdə Troas xəhridə Karpusning yenioqə qəldurup qəyoqan yepinqam bilən kitabları, bolupmu oram terə yazmaları billə aloqə qəlgin» — bu ayət üstidə «qəxumqə səz»imizdə kışiqə tohtilimiz. ■ 4:14 1Tim. 1:20.

□ 4:16 «Tunji qətimlik soraqta mənə aqliniximoqə yərdəm kilidioqan həqkim qikmidi, həmmisi mənə taxlap kətti. Bu ix ularəqə həsəblanmioqay!» — bu ayət üstidə «qəxumqə səz»imizdə kışiqə tohtilimiz. □ 4:17 «xuning bilən mən xirning əqzidin qutkuziwelindim» — Pawlus Qəysər Neroning birinqi sorıqidin qutuldi. «Qəxumqə səz»imizni kəring.

¹⁹ Priska bilən Akwilaofa wə Onesiforning ailisidikilərgə məndin salam eyt. □ ■

²⁰ Erastus Korint xəhəridə qaldı. Ləkin Trofimus kesəl bolup qaloqanlıqtin, uni Miletus xəhəridə qaldurup qoydum.

²¹ Qıx quxüp kətküqə imkanıyətning bariqə bu yərgə kəlgin.

Yubulus, Pudis, Linos, Klawdiya wə barlıq qerindaxlardin sanga salam. ²² Rəb Əysa Məsih rohing bilən billə boləyay! Mehır-xəpkət silər bilən billə boləyay! □

□ **4:19 «Priska bilən Akwilaofa wə Onesiforning ailisidikilərgə məndin salam eyt»** — «Priska» bolsa «Priskilla»ning qışkartiloqan xəkli («Ros.» 18:2). Akwila wə Priskilla ər-ayal idi. ■ **4:19** Ros. 18:2; Rim. 16:3. □ **4:22 «Rəb Əysa Məsih rohing bilən billə boləyay!»** — bəzi kona kəqürmilərdə pəpkət «Rəb rohing bilən billə boləyay!» deyilidu.

Mukeddes Kalam (yāngi yezik)
The Holy Bible in the Uyghur language, written in
Pinyin script

Copyright © 2010 Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee

Language: Uyghur tili (Uyghur)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-09-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 12 Sep 2021

b6bd0959-14d2-5233-b340-6f210a8f13c5